

VFL-økonomichef: Vi skal finde løsninger for udsigtsløse landbrug

Af Filip Knaack Kirkegaard
fkk@landbrugsmedierne.dk
tlf 33 39 47 69

Tirsdag 24. juni 2014 11:19

Annonce

Klaus Kaiser siger, at landbruget for at komme videre efter krisen må komme af med den store gæld, som øger risikoen og fungerer som en gigantisk dødvægt.

Videncentret for Landbrug bør ikke melde ud, at banker skal lukke udsigtsløse landbrug.

Sådan lød kritikken fra Flemming Fuglede, formanden for Bæredygtigt Landbrug, i weekenden i Effektivt Landbrug. Det var en kritik af Klaus Kaiser, erhvervsøkonomiske chef ved Videncentret, der havde bakket op om Nationalbankens udmelding om, at bankerne bør tage deres tab og sørge for ejerskifte på udsigtsløse landbrug.

Klaus Kaiser siger om baggrunden for opbakningen til Nationalbanken:

»Vi står nu 5-6 år efter den værste landbrugs Krise i mands minde. På et tidspunkt er vi nødt til at hæve blikket og se på de lange linjer,« siger Klaus Kaiser.

Vigtig - følsom - diskussion

Han mener, at det er vigtigt og nødvendigt at tage diskussionen om, hvordan vi kommer videre også selvom det er en følsom diskussion.

»Den store spredning i landbruget springer i øjnene. Der er en stor gruppe landmænd, som kører fantastisk godt. De hører til blandt verdens dygtigste og mest effektive landmænd. Men der er også en mindre gruppe landmænd, hvor gælden ganske enkelt er for høj og indtjeningen er for lav på trods af høje bytteforhold og historisk lave renter,« siger Klaus Kaiser.

»Vores analyser viser, at også den tunge gruppe er meget fragmenteret, så vi kan på ingen måde bare afskrive den. Tværtimod er der mange meget effektive landmænd i den tunge gruppe, som blot har for megen gæld. De skal hjælpes, for eksempel ved at den finansielle sektor realiserer deres nedskrivninger. Herefter kan de klare sig ved egen kraft.«

Hjælp på anstændig måde

»For de ineffektive med høj gæld derimod, skal der findes andre løsninger. At holde dem kunstigt i live uden udsigt til nogensinde at kunne få en rentabel virksomhed op at stå, er hverken hensigtsmæssigt for den enkelte landmand eller for landbrugserhvervet. De skal hjælpes ud på en anstændig måde,« pointerer Klaus Kaiser.

»Det er ikke rimeligt, at landmanden skal gå for lud og koldt vand og en evig trussel hængende over hovedet, når der ikke er udsigt til, at økonomien nogensinde kan blive rettet tilstrækkeligt op. Det er uværdigt og nærmer sig trældom med pengeinstituttet som den feudale herremand. Det er heller ikke rimeligt over for de sunde bedrifter at lade de ineffektive få afskrevet gæld hver gang de kommer i økonomisk uføre. Det fører blot til »moral hazard« til skade for hele erhvervet,« siger Klaus Kaiser.

Han mener endvidere, at den store gæld i landbruget øger risikoen og fungerer som en gigantisk dødvægt på landbruget. Så for at kunne komme videre, er det nødvendigt, at gælden nedbringes.

I dagens Effektivt Landbrug forklarer Klaus Kaiser om baggrunden for sin udmelding.

Læs hele Klaus Kaisers indlæg herunder:

Der skal findes løsninger

Klaus Kaiser, Erhvervsøkonomisk chef ved Videncentret for Landbrug

Nationalbanken opfordrer direkte banker til at realisere tab på udlån til landbrug og afvikle bedrifter med uholdbar driftsøkonomi. Opfordringen kommer af hensyn til banker selv, til landbruget og for at sikre en samfundsmæssig bedre ressourceanvendelse. Nationalbanken påpeger blandt andet, at en lavere gæld vil forbedre landmændenes muligheder for fremover at finansiere investeringerne ud af den løbende indtægt.

Videncentret for Landbrugs (VFL) landmandsdominerede bestyrelse har ønsket, at VFL blandt andet skal beskæftige sig indgående med analyser af landbrugets indtjeningsevne, økonomiske holdbarhed og ejerskifte-problematikker - tre af de pt. allerstørste udfordringer i landbruget. Det er derfor helt naturligt, at VFL forholder sig til sådanne udmeldinger fra Nationalbanken. Det har givet anledning til kritik - også af ting, VFL hverken har udtalt eller mener. For at der ikke skal herske tvivl om de faktiske budskaber, uddybes synspunkterne derfor her.

Foto: Arkiv.

Klaus Kaiser mener, at diskussionen om udsigtsløse landbrug er vigtig - også selvom den er følsom.

Det er først og fremmest Nationalbankens udmelding om behovet for, at bankerne tager deres tab, der er enighed om, for det vil medføre, at landbrugets enorme gældsbyrde vil blive lettet. Gældsbyrden øger risikoen og virker som en gigantisk dødvægt på landbruget. Så for at kunne komme videre, er det nødvendigt, at gælden nedbringes.

Vi ved alle, at der er meget stor økonomisk spredning mellem bedrifterne. Dem, der er effektive og har en fornuftig forretningsmæssig adfærd, men »blot« for høj gæld, bør have hjælp. Efter gældsnedbringelsen kan de klare sig ved egen kraft.

De ineffektive landmænd med høj gæld og uden udsigt til nogensinde at få en rentabel virksomhed bør derimod hjælpes ud på en anstændig måde. Det er ikke rimeligt, at landmanden skal gå for lud og koldt vand og en evig trussel hængende over hovedet, når der ikke er udsigt til, at økonomien nogensinde kan blive rettet tilstrækkeligt op. Det er uværdigt og nærmer sig trældom med pengeinstituttet som den feudale herremand. Det er heller ikke rimeligt over for de sunde bedrifter at lade de ineffektive få afskrevet gæld hver gang de kommer i økonomisk uføre. Det fører blot til »moral hazard« til skade for hele erhvervet.

Landbruget er et liberalt og konkurrenceudsat erhverv med mulighed for gevinst, men også risiko for tab. Og som i enhver anden branche sker der en udskilning i bunden. Det er der ikke noget odøst i - tværtimod er det en nødvendig og naturlig konsekvens af at agere i en liberal-kapitalistisk markedsøkonomi. Vi kan ikke argumentere for, at markedskræfterne skal sættes ud af kraft - det vil kun føre til, at landmanden mister retten til at bestemme på sin egen gård, og at hele landbruget degenererer. Problemet nu er dog, at nogle landbrug bliver fastholdt i erhvervet trods udsigtsløs økonomi, fordi bankerne ikke vil tage deres tab. Det er det, som Nationalbanken opfordrer til at få gjort op med, og som bakkes op.

Bemærk, at der udtrykkeligt skelnes mellem landbrug med udsigt til at kunne blive selvkørende efter en gældsnedbringelse, og landbrug, hvis økonomi er udsigtsløs selv efter en gældsnedbringelse. Hvis der kan rettes tilstrækkeligt op via effektivitet, produktivitet og hjælp af de forbedringer i rammevilkårene, som realistisk set kan opnås, skal man selvfølgelig forsøge det. De er jo per definition netop ikke udsigtsløse.

Det er vemodigt at iagttage, hvordan VFLs analyser og prognoser mv. undertiden bliver brugt i en polemisk organisationspolitisk sammenhæng. I landbrugets organisationer kæmper vi jo alle for den samme sag!

Printet fra www.landbrugsavisen.dk 24. juni 2014.

Ophavsretten tilhører LandbrugsAvisen. Informationerne må alene anvendes til egen, ikke-kommerciel brug.

Artiklen findes på adressen:

www.landbrugsavisen.dk/Nyheder/Netnyheder/2014/6/24/VFLoekonomichefViskalfindeloesningerforudsigtsloeselandbrug.htm